

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Kommunstyrelsen har ännu inte fastställt några rutiner kring hur den årliga prövningen ska ske av om den verksamhet som bolagen har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna, som numera ska anges i bolagsordningen. Detta utifrån ändrade regler i kommunallagen som gäller fr o m 2013-01-01.

Rekommendationen är att ovanstående åtgärdas via utarbetande av nya bolagsordningar samt att rutiner tas fram för hur kommunstyrelsens årliga prövning av ändamål och kommunala befogenheter ska ske (former, tidpunkt, krav på underlag från bolagen etc).

De närmare förutsättningarna kring detta, närliggande frågor samt en närmare beskrivning av regelverket i kommunallagen framgår av bifogat PM.

Denna skrivelse överlämnas för kännedom till kommunstyrelsen, som förutsätts beakta vår rekommendation.

För kommunens revisorer

Palle Karlsson
Ordförande

För kännedom
Kommunfullmäktiges presidium

2014-03-24
Jan Nilsson

PM

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt

1. Bakgrund

Utifrån kommunallagen 3 kap. § 17 framgår att om en kommun eller landsting lämnar över vården av en kommunal angelägenhet till ett aktiebolag, där kommunen eller landstinget direkt eller indirekt innehar samtliga aktier, ska fullmäktige:

- Fastställa det kommunala ändamålet för verksamheten
- Se till att det fastställda ändamålet och de kommunala befogenheter¹ som utgör ram för verksamheten anges i bolagsordningen
- Utse samtliga styrelseledamöter och minst en lekmannarevisor²
- Se till att det i bolagsordningen att fullmäktige får ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller av större vikt fattas

KL 3 kap. § 18 framgår att innan vården av en kommunal angelägenhet lämnas över till ett bolag eller en förening där kommunen eller landstinget bestämmer tillsammans med någon annan, ska fullmäktige se till att den juridiska personen blir bunden av de villkor som avses i 17 § i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållanden, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt.

Via ändringar i KL, som gäller fr o m 2013-01-01, har kommunstyrelsen ansvar för att årligen pröva om verksamheten är förenligt med det kommunala ändamålet, enligt nedanstående regler.

¹ Detta bland annat i form av självkostnads- och lokaliseringsprincipen. En ändring i KL fr o m 2013-01-01 innebär att det kommunala ändamålet inkl tillämpliga principer numera ska anges i bolagsordningen.

² Till lekmannarevisor i aktiebolaget ska fullmäktige utse någon av de revisorer som enligt KL 9 kap. 1 § valts för granskning av styrelsen och övriga nämnders verksamhet.

1 a § Styrelsen ska i årliga beslut för varje sådant aktiebolag som avses i 3 kap. 17 och 18 §§ pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om styrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

1 b § Styrelsen ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i 3 kap. 17 och 18 §§ är uppfyllda i fråga om sådana aktiebolag som avses i dessa bestämmelser.

2. Nuläge och rekommendationer

Inom ramen för lekmannarevisorns granskning av de kommunala bolagen för 2013 har uppmärksamats behov av att gå igenom gällande bolagsordningar i de kommunala bolagen för att säkerställa att de uppfyller kommunallagens regler, vilket främst gäller Tyresö Näringslivs AB, vars bolagsordning fastställdes senast av kommunfullmäktige 2008-04-17. Det kan konstateras att denna bolagsordning inte finns registrerad hos Bolagsverket, utan en tidigare bolagsordning som fastställdes av kommunfullmäktige 2004-09-09. Vidare kan konstateras att vare sig nuvarande eller tidigare bolagsordning uppfyller kommunalagens krav kring att de kommunala befogenheterna ska anges, t ex lokaliserings- och självkostnadsprincipen.

Vidare har i Tyresö Bostäder AB uppkommit en diskussion kring investeringen i vindkraftverk kontra vad som indirekt stadgas i bolagsordningen kring den kommunala lokaliseringsprincipen samt föremål/ändamål för bolagets verksamhet.

Kommunstyrelsen har ännu inte fastställt några rutiner kring hur den årliga provningen ska ske av om den verksamhet som bolagen har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna, som ska anges i bolagsordningen. Detta utifrån ändrade regler i kommunallagen som gäller fr o m 2013-01-01.

Vi rekommenderar att ovanstående åtgärdas via utarbetande av nya bolagsordningar³ samt att rutiner tas fram för hur kommunstyrelsens årliga provning av ändamål och kommunala befogenheter ska ske (former, tidpunkt, krav på underlag från bolagen etc).

³ Fastställs av kommunfullmäktige och inlämnas för registrering till Bolagsverket.